

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Hnúšťa č. 174/2022
o zozname a evidencii pamätihodností mesta
(nariadenie o pamätihodnostiach)

Mestské zastupiteľstvo v Hnúšti v súlade s ustanovením §6 ods. 1, ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „zákon“), s poukazom na ustanovenia § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“), sa uznáva na tomto Všeobecne záväznom nariadení mesta Hnúšťa č. 174/2022 o zozname a evidencii pamätihodností mesta (nariadenie o pamätihodnostiach):

Čl. 1

Úvodné ustanovenie

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“) stanovuje a upravuje spôsob utvorenia a odborného vedenia evidencie pamätihodností a určuje podmienky výberu a zápisu do Zoznamu pamätihodností mesta.
2. Cieľom tohto VZN je vyhlásiť pamätihodností mesta a schváliť ich evidenciu v záujme ochrany ich kultúrohistorickej hodnoty, zachovanie a zlepšenie ich stavu pre budúce generácie.

Čl. 2

Rozsah platnosti

1. Toto VZN platí pre územie mesta Hnúšťa a príslušných mestských častí.

Čl. 3

Vymedzenie pojmov

1. Pamätihodnosťou mesta je v zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) hnutelná vec alebo nehnuteľná vec, ktorá má pre mesto svoju historickú, architektonickú, urbanistickú, krajinnú, kultúrnu, výtvarnú, umelecko-remeselnú, spoločenskú, vedeckú alebo technickú hodnotu (ďalej len „hodnota“).
2. Pamätihodnosťou mesta môžu byť okrem toho aj:
  - a) kombinované diela prírody a človeka,
  - b) historické udalosti,
  - c) názvy ulíc, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam mesta,
  - d) zemepisné názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam mesta,
  - e) katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam mesta.
3. Zoznam pamätihodností mesta je súbor hnutelných vecí a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa tohto VZN za pamätihodnosť mesta.
4. Ochrana pamätihodností mesta je súhrn činností a opatrení zameraných na identifikáciu, výskum, evidenciu, zachovanie, obnovu, reštaurovanie, regeneráciu, využívanie a prezentáciu pamätihodností mesta.
5. Ochrana pamätihodnosti mesta, ktorá je zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky, sa riadi podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
6. Konanie o vyhlásení a zápise pamätihodností mesta do Zoznamu pamätihodností mesta je podľa tohto VZN proces činností, ktorý začína podaním návrhu na zápis a

končí zapísaním, resp. nezapísaním do Zoznamu pamätihodností mesta (ďalej len „Zoznam“).

Čl. 4

Pôsobnosť mesta Hnúšťa

1. Mesto Hnúšťa:
  - a) utvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamätihodností mesta na území mesta,
  - b) zabezpečuje označenie pamätihodností mesta,
  - c) vedie prostredníctvom oddelenia vnútornej správy, školstva a sociálnych vecí Zoznam pamätihodností mesta,
  - d) v súlade s § 14 ods. 3 zákona môže utvárať zdroje na príspevky vlastníkom na záchranu a obnovu pamätihodností a kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa na území mesta.
2. Mesto Hnúšťa ďalej:
  - a) podporuje iniciatívy občanov a občianskych združení pri ochrane pamätihodností mesta,
  - b) vypracúva Zoznam a vedie evidenciu pamätihodností mesta,
  - c) spolupracuje s občianskymi združeniami a ďalšími právnickými osobami zriadenými na záchranu, využívanie a prezentáciu pamätihodností mesta,
  - d) zabezpečuje zverejnenie pamätihodností mesta na svojej internetovej stránke,
  - e) usmerňuje činnosť Komisie v zmysle Čl. 5.
3. Činnosťou uvedenou v odseku 2. je poverený Mestský úrad ako výkonný orgán mestského zastupiteľstva a primátora mesta. O pridelovaní príspevkov vlastníkom na záchranu a obnovu pamätihodností a kultúrnych pamiatok, nachádzajúcich sa na území mesta podľa čl. 4 ods. 1.4. tohto VZN rozhoduje mestské zastupiteľstvo na návrh príslušnej komisie.

Čl. 5

Príslušná Komisia

1. Komisia cestovného ruchu a regionálneho rozvoja ako odborný poradný a iniciatívny orgán Mesta Hnúšťa (ďalej len „Komisia“) je okrem svojho pôsobenia vymedzenom v Organizačnom a rokovacom poriadku komisií Mestského zastupiteľstva v Hnúšti zriadená aj pre účely tohto VZN.
2. Rokovania komisie sa pre účely tohto VZN musí zúčastniť minimálne jeden zástupca z odborníkov, ktorí majú pre túto činnosť profesionálne a osobnostné predpoklady, najmä pôsobiace v oblasti architektúry a urbanizmu, pamiatok, histórie, archivárstva, archeológie, etnografie a kunsthistórie a pod..
3. Komisia navrhuje a posudzuje návrhy na zápis, zmenu a zrušenie zápisu do evidencie z odborného a vecného hľadiska, hľadiska opodstatnenosti, zmysluplnosti a akceptovateľnosti. Na základe jej stanovísk sa návrhy na zápis, zmenu alebo zrušenie zápisu do evidencie predkladajú na prerokovanie a schválenie MsZ v Hnúšti, ktoré rozhoduje o prijatí resp. neprijatí návrhu na zápis, zmenu a zrušenie zápisu do evidencie pamätihodností Mesta Hnúšťa.
4. Komisia posudzuje na základe nových skutočností návrhy na zmenu alebo zrušenie zápisu v zozname pamätihodností mesta Hnúšťa po zániku hodnôt, na základe ktorých bola do zoznamu pamätihodností zapísaná.
5. Komisia prerokúva a posudzuje najmä stratégiu ochrany pamätihodností mesta a zásadné otázky ich zachovania, reštaurovania, regenerácie, využívania a prezentácie.

Čl. 6

Zoznam pamätihodností mesta

1. Zoznam pamätihodností mesta vedie Oddelenie vnútornej správy, školstva a sociálnych vecí MsÚ (ďalej len „oddelenie MsÚ“).
2. Oddelenie MsÚ vedie evidenciu pamätihodností mesta buď v písomnej alebo elektronickej forme.
3. Evidencia a členenie Zoznamu pozostáva z:
  - a) register nehnuteľných pamätihodností,
    - A/ nehnuteľné veci
    - B/ kombinované diela prírody a človeka
  - b) register hnutel'ných pamätihodností,
  - c) register nehmotných pamätihodností,
  - d) príloh (fotografie, historické fotografie, mapy, historické mapy, kresby a iná grafická dokumentácia, fotokópie dokumentov, textový popis objektu, predmetu, udalosti, osobnosti ...),
  - e) dokladov, na základe ktorých boli veci zapísané do evidencie pamätihodností mesta (návrh na zápis, stanoviská odborných orgánov, inštitúcií, uznesenie mestského zastupiteľstva). Pri evidencii zápisov budú evidované sprievodné dokumenty, príp. bude vyhotovený zápis o tom, kde sa tieto nachádzajú.
4. Prílohou tohto VZN sú tabuľky na evidenciu pamätihodností mesta Hnúšťa:
  - a) Zoznam hmotných nehnuteľných pamätihodností,
  - b) Zoznam hmotných hnutel'ných pamätihodností,
  - c) Zoznam nehmotných pamätihodností.
5. Oddelenie MsÚ predloží Zoznam na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu; ak ide o nehnuteľné veci, predloží Zoznam aj Stavebnému úradu Mesta Hnúšťa.

Čl. 7

Zápis do Zoznamu

1. Oddelenie MsÚ alebo Komisia vypracuje návrh na vyhlásenie veci za pamätihodnosť mesta z vlastného podnetu alebo na podnet právnickej osoby alebo fyzickej osoby.
2. Návrh musí obsahovať označenie navrhovateľa, stručnú charakteristiku, fotografiu (ak je to možné) navrhovaného subjektu a zdôvodnenie jeho zaradenia do evidencie.
3. Podnety na vyhlásenie hnutel'ných alebo nehnuteľných vecí za pamätihodnosť mesta a ich zápis do Zoznamu môžu právnické alebo fyzické osoby podávať na oddelenie MsÚ, ktorý ich podľa aktuálneho stavu postúpi Komisii.
4. Ak návrh na zápis do zoznamu pamätihodností predkladá iná osoba ako vlastník, súčasťou návrhu na zápis do zoznamu pamätihodností musí byť súhlas vlastníka so zápisom, pokiaľ je vlastník známy.
5. Oddelenie MsÚ zapíše do Zoznamu hnutel'nú vec alebo nehnuteľnú vec, ktorá má historickú, architektonickú, urbanistickú, krajinnú, kultúrnu, výtvarnú, umelecko-remeselnú, spoločenskú, vedeckú alebo technickú hodnotu, po posúdení a doporučení Komisiou a na základe uznesenia mestského zastupiteľstva.
6. Oddelenie MsÚ pri zápise do Zoznamu pamätihodností mesta postupuje podľa „Metodickej inštrukcie pre potreby obecných samospráv“ vydaných Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky.
7. Zaradenie konkrétnych hmotných objektov, predmetov a nehmotných foriem (názvov, udalosti a pod.) môže oddelenie MsÚ alebo Komisia v prípade potreby konzultovať s príslušnými ústavmi Slovenskej akadémie vied, vedeckými pracoviskami vysokých škôl, múzeami a galériami, pracoviskami Pamiatkového úradu a pod.

8. Vlastník hnutelnej veci alebo nehnuteľnej veci navrhutej na vyhlásenie za pamätihodnosť mesta bude o tom informovaný do 30 dní od vypracovania návrhu
9. Vlastník veci navrhutej na vyhlásenie za pamätihodnosť mesta je povinný:
  - a) od doručenia oznámenia o návrhu na vyhlásenie chrániť vec pred poškodením, zničením alebo odcudzením,
  - b) pri manipulácii s pamätihodnosťou riadiť sa odporúčaniami Mesta Hnúšťa, Komisie alebo Krajského pamiatkového úradu,
  - c) poskytnúť na písomnú výzvu oddeleniu MsÚ potrebné údaje o veci alebo umožniť oprávneným osobám obhliadku veci.
7. Oddelenie MsÚ bezodkladne zašle informáciu o vyhlásení alebo o zamietnutí vyhlásenia veci za pamätihodnosť mesta vlastníkovi veci, Krajskému pamiatkovému úradu, a ak je vyhlásená za pamätihodnosť mesta nehnuteľná vec, aj Stavebnému úradu Mesta Hnúšťa.
- a) Pamätihodnosti zaradené do zoznamu sa označujú informačnou tabuľou so stručným informujúcim textom, pokiaľ je to vhodné a možné.

Čl. 8

Zásady ochrany a využívania pamätihodností

1. Mesto predkladá zoznam evidovaných pamätihodností na odborné a dokumentačné účely Krajskému pamiatkovému úradu podľa územnej príslušnosti; ak ide o nehnuteľné veci, predloží zoznam aj územne príslušnému Stavebnému úradu.
2. Mesto vytvára podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a vhodné využívanie pamätihodností na území mesta. Podporuje iniciatívy obyvateľov, právnických osôb a občianskych združení pri ochrane pamätihodností.
3. Mesto sleduje stav a využitie pamätihodností hmotného charakteru a vykonáva štátny stavebný dohľad nad zabezpečením ochrany pamätihodností v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „Stavebný zákon“) v znení neskorších predpisov.
4. Mesto usmerňuje činnosti právnických a fyzických osôb pri záchrane, obnove a využívaní pamätihodností hmotného charakteru a poskytuje im v rámci možností odbornú a metodickú pomoc, prípadne jej poskytnutie sprostredkuje.
5. Pamätihodnosti, ktoré sú zapísané v evidencii, prezentuje mesto ako súčasť svojho kultúrnohistorického dedičstva prostredníctvom informačno-propagačných materiálov, tlače a pri kultúrnych a spoločenských podujatiach.
6. Mesto spolupracuje s orgánmi štátnej správy, zúčastnenými na plnení úloh na úseku ochrany pamiatkového fondu, ako aj s vedeckými a odbornými inštitúciami, nadáciami a občianskymi združeniami.

Čl. 9

Práva a povinnosti vlastníka

1. Vlastník pamätihodnosti má právo:
  - a) požiadať mesto o bezplatné poskytnutie odbornej a metodickej pomoci vo veciach ochrany pamätihodností mesta,
  - b) požiadať mesto o finančnú podporu pri obnove, rekonštrukcii alebo reštaurovaní pamätihodnosti, ak je mechanizmus finančnej podpory zriadený
  - c) odmietnuť zápis subjektu, ktorého je vlastníkom.
2. Vlastník pamätihodnosti je povinný:
  - a) ochraňovať pamätihodnosť, zachovávať jej dobrý technický, prevádzkový a estetický stav,

- b) oznámiť každú uskutočnenú zmenu vlastníctva pamätihodnosti za účelom aktualizácie evidencie,
  - c) umožniť v blízkosti pamätihodnosti umiestniť informačnú tabuľu alebo oznam o pamätihodnosti na základe kladného stanoviska krajského pamiatkového úradu,
  - d) pri stavebno – technických zmenách zabezpečiť, aby neboli ohrozené pamiatkové hodnoty pamätihodnosti a spôsobené nepriaznivé zmeny jej stavu.
3. V prípade nehmotného subjektu bez jednoznačného majiteľa nad týmito ustanoveniami dohliada komisia.

Čl. 10

Všeobecné podmienky pre zachovanie pamätihodností

1. Pri stavebno-technických zmenách je potrebné, aby neboli ohrozené pamiatkové hodnoty pamätihodnosti a spôsobené nepriaznivé zmeny jej stavu. V prípade zmeny alebo nutnosti spresnenia rozsahu ochrany pamiatkových hodnôt nehnuteľnej pamätihodnosti, mesto požiada o odborné stanovisko územne príslušný Krajský pamiatkový úrad.
2. Evidencia pamätihodností je podkladom pre premietnutie kultúrno-historických hodnôt do územnoplánovacej dokumentácie.
3. K zámeru podstatnej prestavby alebo odstránenia nehnuteľnej pamätihodnosti alebo podstatnému zásahu do pamätihodností sa uznesením vyjadruje mestské zastupiteľstvo.
4. Hroby zaradené do zoznamu pamätihodností môžu byť zrušené len po predchádzajúcom súhlase mestského zastupiteľstva. Mesto zabezpečuje starostlivosť o evidované hroby, ktoré nemajú vlastníkov, alebo vlastníci ktorých sú neznámi a nachádzajú sa na cintorínoch vo vlastníctve mesta. Ochrana a starostlivosť o vojnové hroby vykonáva mesto v súlade s osobitným zákonom.
5. Nehmotné pamätihodnosti môžu byť zmenené len tak, aby sa zachovával ich duch a odkaz. Vykonané zmeny by mali viesť k ich skvalitneniu.
6. Hnuteľné pamätihodnosti môžu byť pozmeňované a reštaurované len v súlade so zákonom 200/ 1994 Z. z. o komore reštaurátorov v znení neskorších predpisov.
7. Predaj hnuteľných pamätihodností do zahraničia je možný len po predchádzajúcom odporúčaní komisie a schválení mestským zastupiteľstvom.
8. Využívanie hmotných hnuteľných, nehnuteľných a nehmotných pamätihodností nesmie viesť k ich znevažovaniu, má rešpektovať ich charakter a byť v súlade s hodnotou, pre ktorú sa pamätihodnosťami stali. Využívanie nehnuteľných pamätihodností na iný, než pôvodný účel je možné, pokiaľ budú dodržané predošlé ustanovenia.

Čl. 9

Záverečné ustanovenia

1. Všeobecne záväzné nariadenie o zozname a evidencii pamätihodností mesta č. 174/2022 bolo schválené Mestským zastupiteľstvom v Hnúšti dňa 24.10.2022 a nadobúda účinnosť 15. dňom od vyhlásenia vyvesením na úradnej tabuli mesta.

PhDr. Roman Lebeda, MBA
primátor mesta